

Izhaja dnevno
vsaki
Torek
Sredo
Četrtek
in
Petek.

Issued Daily
every
Tuesday
Wednesday
Thursday
and
Friday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

STEV. (No.) 31. CHICAGO, ILL., PETEK, 22. FEBRUARJA — FRIDAY, FEBRUARY, 22, 1924. LETO (Vol.) X.

Shod kat. Slovencev v West Allis -- Milwaukee.

(Nadaljevanje.)

G. predsednik je govornika Mr. Kozleucharja prav lepo zahvalil za lep govor in povdaruje občinstvu tudi sam, da je resnično potreba, da se ljudstvo zainteresira za katoliško šolo in lepo farno dvorano. Nato je pozval k besedi John Jericha iz Chicage, ki je prihital na ta shod. Njegov govor se je glasil:

"G. predsednik, preč. gg. duhovnika in slavno omizje! Da sem prišel jaz na ta shod, me je k temu prisilila ideja, ki se je porodila na clevelandskem shodu lansko leto, potem v Pittsburghu, pri nas v Chicagi in se nadaljuje sedaj tu pri vas. Zaradi te ideje sem prišel, v katere objemu se najahajo v sedanji dobi skoro vsi ameriški katoliški Slovenci.

— Predvsem me veže sveta dolžnost, da ob tej priliki vam vrli Milwaučanje in West Aličani iskreno častitam k Vaši lepi in pomenljivi prireditvi, ki ste jo priredili danes v tej le dvorani. V prvi vrsti gre čast za to prireditev društvu Holy Name v tej župniji. Kot član Holy Name Society sam, vem, kaj se pravi biti član te pomenljive organizacije. Tisti, ki je danes pod zastavo tega Kristusovega društva, ta je mož od tal do vrha. Zato vsak Slovenski mož in fant, ki še nista prodala svojega verskega prepričanja za judežve groše bi moral biti član tega društva.

Kakor so bili tamkaj po mili slovenski domovini v prejšnjih časih obzidane slovenske cerkve z zidom, za katerim so se kristjani branili proti krvoločnim napadom Turkov, tako dragi moji v Ameriki med katoličani zidajo močne zidove okoli svojih župnij in cerkva, ne s kamnom in apnom — ampak s značajnimi zanesljivimi katoliškimi možmi. Holy Name Society, je danes varnostni zid, v katerikoli župniji se nahaja. To je straža Kristusovih cerkva po Ameriki.

V Ameriki sicer ne vidimo takega krščanskega značaja na zunaj, kakor ga ima naprimer naša mila slovenska domovina. Vi, ki ste prišli iz stare domovine se gotovo spominjate, tistih prijaznih hribočkov in goric, na katerih stoje lepe cerkvice. Če bi iz zraka pogledali na Slovenijo, bi videli na njej klubuk krščanskega značaja. V Ameriki ne vidimo takega zunanjega značaja. Amerika je dežela businessa. Tukaj vsi hitimo za vsemogočnim dolarjem. Vse naskriž govori po judovski: "business kaufen—business machen. V tem duhu vse drvi.

Pa na ta značaj se ne smemo ozirati. Če mi ne vidimo takega zunanjega krščanskega značaja, kakor smo ga videli doma, to nas ne sme zadržavati nazaj. Bodimo pa zato toliko bolj značajni v svojem srcu. Saj samo zunanji značaj brez pravega notranjega značaja ni pravi značaj. Le kadar je mož v srcu značajen, tedaj postane jeklen, postane cel mož. In koliko je med vami taci? Ko bi n. pr. se sedaj le nahajali pri kakih protiverskih nasprotnikih, ki bi zabavljali čez duhovnika, čez vero in cerkev, koliko je taci, ki bi bili taki značajni, da bi odločno ustali in povedali resnico v obraz takim nasprotnikom: "Dovolj je! Do tu pa ne dalje! Kar vas nič ne briga, o tem ne govorite!" Koliko je taci pravim, ki bi se v taki preizkušnji izkazali za prave značaje?

Danes, ko je modernizem in iznajdljivost premagala kamenite utrdbe s topovskimi krogli in zrakoplovi, ne drži torej stari način utrjevanja več. Danes je treba novih utrdb. Zakaj sovražnik se poslužuje modernega orožja, predvsem lažnjivega in slabega časopisja in literature. Ta dragi moji seže do globin človeškega srca in ko tega pokvarijo, da se v njem spočne zla misel, tedaj imajo celega človeka. In tako dragi moji je sovražnik že pridobil na tisoče in tisoče žrtev. Tudi med Slovenci v Ameriki imamo brezštevila taci pobeljenih grobov, kar je sicer žalostno, a resnično!

Zato pa dragi moji so ameriški katoliški škofje prišli do prepričanja, da je treba ljudi organizirati, reformirati in utrditi je treba njih srca, da bodo nedotakljiva in nepremagljiva, pa naj grom in peklo še tako treska in buha ob nje. Taka šola, kjer se ljudje reformirajo v take zanesljive značaje, o katerih govorim, je Holy Name Society in druga dobra katoliška društva.

Dragi Slovenci, ne mislite, da ste Vi sami tukaj le. Vrste tega društva Holy Name Society štejejo že milijone po Ameriki, ki vsaki mesec korakajo, kakor mogočna falanga h mizi Gospodovi, kjer mu prisegajo svojo zvestobo. Zato dragi Slovenec pripni s ponosom na svoja prsa znak Holy Name Society in bodi ponosen, da si Kristusov vojak.

Tisti pa, ki bi si ti radi tega znaka smejal, je ali toliko ignoranten, da ne zna pustiti prepričanje svojega bližnjega v miru, ali pa kako drugače omejen, ker iz dobre stvari se (Dalje na 2. strani.)

RAZNE VESTI.

— Demokratska predloga za znižanje davkov je včeraj prodrla v kongresu s pomočjo republikanskih uskokov. Predloga je dobila 222 glasov proti 196 republikanskimi glasovi.

— Pri oljni preiskavi v senatu ognjevitno napadajo generalnega pravdnika Daughertyja. Senator Wheeler ga je včeraj imenoval zaščitnika kriminalcev.

— Iz Pariza poročajo, da je Poincare sprejel Dawesove načrte za reparacijo. V kratkem bodo povabljeni na posebno konferenco tudi nemški zastopniki.

— Francoski frank še vedno pada, kljub temu, da je vlada silno zvišala davke, misleč, da bo s tem pokrila deficit, ki ga povzroča padanje franka.

— V Danville, Ill. so včeraj zaprli 52 gostilniških prostorov, kjer se je baje kršil Volsteadov zakon.

— V Emporia, Kans. je mestna zbornica odglasovala, da se namesti trolley kare z auto busi.

— Na 87. ulici v Chicagi je včeraj ustrelil policaj roparja, ki ga je zasledoval, po neki izvršeni tatvini na Champlain avenui.

— V New Yorku so obsodili včeraj morilce bančnega sela v Brooklynu na električni stolec. Smrtna kazen se bo izvršila v kratkem.

— Iz New Yorka se obenem poroča, da se pripravljata na veliko volilno kampanjo zvezni okrožni sodnik William Hayward, ki namerava kandidirati za guvernerja države New York.

— Iz Egipta se je včeraj poročalo, da je tamkajšnja vlada popolnoma razveljavila dane koncesije pokojnemu angleškemu raziskovalcu Carnarvonu, katere so pozneje prišle v posest ameriškega raziskovalca Carteja. S tem je delo Carteja v Tutenkamenuv grobnici končano.

— V Muskogee, Okla. so včeraj pobegnili iz tamkajšnje kaznilnice štirje zločinci. Oblasti jih zasledujejo, toda doslej še brez uspeha.

— Statistiki podajajo v svojem poročilu seznam dolžine vseh ameriških železnic. Skupaj merijo vse proge nekaj nad 400 tisoč milj.

— Čitatelji iz Forest City, Pa. se opozarjajo, da pridno prečitajo oglas iz Forest Cityja, ki je objavljen v današnji številki na tretji strani!

— V Bruselju, O. je te dni umrla Louise Ysaye soproga znamenitega belgijskega violonista Evgena Ysaye, kateri je bil že v več državah odlikovan radi svojega umetništva pri igranju.

— Iz Albany, N. Y. poročajo, da se je newyorški guverner Smith izjavil, da ne bo kandidiral za predsednika Združenih držav. Mokrači so vsled tega silno poparjeni.

— V New Yorku je te dni umrl Richard Trimble dolgoletni tajnik jeklarskega trsta. Trimble je bil zelo markantna oseba pri jeklarski industriji.

GEORGE WASHINGTON.

Danes 22. februarja obhajamo rojstni dan prvega predsednika Združenih Držav George Washingtona, ki je znan kot oče Združenih Držav. Bolj natančen opis njegovega delovanja in življenja boste našli v današnjem uvodnem članku.

MUSSOLINI TRIUMFIRA

Orlando podpira fašistovskega voditelja. — Volitve bodo dale Mussoliniju pretežno večino.

Rim. — V Italiji se vodi živahen boj, pri katerem igra glavno vlogo vodja fašistov in sedanji ministrski predsednik Mussolini. Stranka fašistov že itak tvori odločujočo večino, še bolj si je pa zagovarjala zmago, ko je te dni bivši ministrski predsednik Orlando objubil svojo pomoč Mussoliniju na jugu.

Mussolini je veliko pridobil na vplivu z jugoslovanskim sporazumom, ki ga je šel Pašič podpisati. Italija je s tem gospodarsko veliko pridobila zlasti pa Mussolini, ki se mu je posrečilo dobiti kratkovidno jugoslovansko vlado, da je sporazum podpisala. To ga bo postavilo za nadaljnega diktatorja pri letošnjih italijanskih volitvah.

Mussolini ima vse volitve pod svojo kontrolo tako pravi poročilo iz Rima. Že sedaj ima zagotovljeni nad dve tretjini mandatov. S pomočjo Orlandatovih pristašev pa si bo z lahkoto priboril do tri četrtinske večino. Ako se sme vrjeti tem poročilom, potem bo fašizem še nadalje ostal v sedlu v Italiji.

Stavka pristaniških delavcev v Angliji se nadaljuje.

London. — Stavka pristaniških delavcev se nemoteno nadaljuje. Zlih posledic vsled stavke še ni opaziti pravi poročilo. Toda v dobrem tednu, če se stavka še ne konča bo začelo primanjkovati raznega živeža, ki se nahaja na ladajah, a ga nihče ne izklada.

Nov Ameriški poslanik za Italijo.

Washington. — Senat je baje nominalno novega poslanika za Italijo Henryja P. Fletcher. Poročilo še ni uradno potrjeno.

ŠIRITE LIST EDINOST

Iz neodrešene domovine.

PODROBNA POROČILA O SNEŽENIH PLAZOVIH, KI SO ZAHTEVALI VEČ ŽIVLJENJ NA KRASU IN DRUGIH HRIBIH. — DROBNE NOVICE.

Poročilo iz Nemškega ruta.

Dne 24. m. m. so se nahajali na Stržiški planini: Franc Leban (Kavčev) 6 mesecev poročen in z njim trije mladeniči vsi Nemškorutarji. Leban je nesel vrečo volne tkat v Jugoslavijo. Nobeden ni bil prav voljan iti "čez hrib," če tudi so šli tod že velikokrat. Prebredli so bili pod vrhom velik zamet in malo počivali. "Sedaj smo dobri," so si dejali. Le nekaj je manjkalo do vrha. Kar se jim jame meliti sneg pod nogami in začela se je strašna žopnja v dolino. Sneg je šel z njimi vred v dolino vedno hitreje. Franc Leban in Ivan Stendler sta bila sredi plaza in kmalu zgubljeni. Nekega bolj šibkega mladeniča je vrglo v stran v dolino med drevje in so ga potem financarji z zlomljeno nogo napol zmrzlega spravili na varno. Reveža so hitro spravili v Gorico.

Nekega drugega je držalo le bolj na vrhu. V nižini se je polagoma izkopal iz snega in vlekel do Stržišča. Kako je z njim ne vemo, ker leži. Že pred poldnevom se je bilo zbralo kakih 70 fantov in mož, ki so začeli kopati plaz in našli mrljice: Fr. Leban-a in Janeza Stendlerja z zlomljenima hrbtnicama in zelo razmesarjena. G. fin. brigadir je vedno krepko pomagal in vodil rešilno akcijo.

Iz Idrije.

Življenje v našem mestu je od dneva do dneva bolj žalostno. Zelo nas tarejo skrbi za gospodarski obstanek. Uprava našega rudnika je odpuštila v zadnjem času 26 uradnikov in poduradnikov. Do danes je pri nas 500 brezposelnih; sami mladi, krepki fantje, ki ne morejo dobiti dela. Samo dobre volje bi bilo treba na merodajni strani, in vsi brezposelni bi lahko bili preskrbljeni z delom in kruhom. Brezposelni so sinovi očetov, ki so izkpravili pri delu v rudniku. Delavci, ki niso brezposelni, se bojujejo, da bi ne bili odpuščeni. Do danes je prišlo v rudnik 16 delavcev iz južnih pokrajin, ki pa niso uporabni za delo v rudniku, ker niso imeli prilike, da bi se mu priučili. Slovenska Idrija pa se je z rudnikom rodila, ž njim živi in če rudnik propade, izumrje tudi svetovnoznana Slovenska Idrija. Zato bi bilo priporočljivo in pravično, da skrbi vlada pred vsem za to, da dobijo najprej vsi domačini na domači zemlji delo in kruh.

Bodrež pri Kanalu.

Pred dobrim tednom se je zgodila pri nas grozna nesreča. Tukajšnji mladenič Al. Škodnik je čistil polje ter pri tem našel tudi granato. Da bi preprečil kakšno nesrečo jo je hotel pahniti v bližnji potok. Toda človek obrača, Bog obrne. Ko se je dotaknil granate, je ista razpočila in ga grozovito razmesarila. Odr-

gala mu je nogo pod koleno, odnesla kos roke in mu prizadajala težko rano na glavi. Kljub tem težkim ranam fant ni izgubil zavesti in je zlezl po grivi kakih 200 m daleč do bližnje ceste. Od tam je z znamenji in klici priklical pomoč.

Velikanski požar na parniku v Trstu.

Dne 20. januarja je pristal v tržaškem pristanišču parnik "Tevere," ki je priplul iz Bombay. Vozil je različno blago, ki je bilo do konca meseca skoro vse razloženo. Na parniku je ostalo le še nekaj sto bal bombaža. Ko so delavci že odhajali, so zapazili dim, ki je silil iz notranjščine parnika. Na lice požara so takoj prihitele požarne brambe, ki so s pomočjo mornarjev po dolgem času rešile parnik gotovega potopa. Škoda je ogromna.

Čotasta pravica.

Te dni se je vršila v Gorici seja odvetniške zbornice, na kateri je bila sprejeta protestna resolucija in poslana pravosodnemu ministru. Dr. Orel je stavil predlog, naj se nameščajo po deželi samo sodniki zmožni obeh jezikov, kar bo znatno pripomoglo do hitrega poslovanja. V Ajdovščini je n. pr. nastavljen italijanski sodnik, ki bi zelo rad prepuštil svoje mesto komu drugemu, ker ne more razumeti slovenskih strank. Jasno je, da pri tem trpe stranke in trpe tudi zagovorniki, ker marsikdo opusti pravdo, ki bi mu prinesla kvečjemu zgubo.

Iz Dornberga.

Tudi v Dornbergu se je vršil nabor kakor drugod. Na naboru nas je bilo 33. Potrdili so 30 fantov.

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO itd.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljave so dostavljene prejemniku na dom ali na sadnje pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din.	\$ 7.10
1,000 — Din.	\$ 13.85
2,500 — Din.	\$ 34.50
5,000 — Din.	\$ 68.50
10,000 — Din.	\$ 136.00
Lirski del:	
100 — Lir.	\$ 5.10
200 — Lir.	\$ 9.85
500 — Lir.	\$ 23.75
1,000 — Lir.	\$ 46.25

Pri pošiljках nad 10,000 Din. in nad 2,000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato s pošiljate nakažite po cenah onega dne, ki mi sprejemno denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICIL PO POSTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljate naslovite na — SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJSEK & CESARK
70 — 9th AVENUE, NEW YORK CITY.

EDINOST

(UNITY)

Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in sobota. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Saturday.

Published by: —

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priobčene v gotovi številki, morajo biti doposlani na uredništvo pravočasno in morejo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARI naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Entered as second class matter October 11th 1910, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

George Washington.

Amerika časti spomin George Washingtona ob obletnici njegovega rojstnega dne, 22. februarja. Proslavlja ga kot očeta domovine, kajti vspeh revolucije in ustanovitve te velike republike je v veliki meri pripisati zaslugam tega moža, ki je bil njen vojskovodja v boju za neodvisnost in njen prvi predsednik.

Washingtonov praded se je bil priselil iz Angleške; od očeta je Washington podedoval posestvo Mt. Vernon v Virginiji. Tam je preživel zadnja leta svojega življenja, tam je umrl in je pokopan in Mt. Vernon je danes narodno svetišče. Blizu tega posestva je na prostoru, ki ga je sam izbral, nastalo glavno mesto Združenih Držav, ki je bilo kasneje pokrščeno njemu v čast.

Življenjepis Washingtona je zgodovina postanka Združenih Držav. L. 1774. se je kot delegat kolonije Virginia vdeležil "kontinentalnega kongresa," ki je proglasil neodvisnost Združenih Držav. Isti kongres ga je imenoval poveljnikom revolucionarnih čet; ko pa je bila neodvisnost izvojevana, je bil izbran prvim predsednikom Unije. Izvoljen je bil v drugič za predsednika; tretjič pa je odklonil in ob tej priliki je izdal narodu svojo politično oporoko, znano pod imenom "Farewell Address" — poslovilna poslanica. Poleg Izjave Neodvisnosti in Konstitucije je ta poslanica imela velikanski vpliv na razvoj in smer političnih stremeljenj Združenih Držav.

Washington je kot vojak in upravitelj užival zaupanje in spoštovanje svojih sodržavljanov. Vladal je v onih časih velik strah, da bi po izgonu angleške nadvlade mogel nastati vojaški despotizem. Njegovemu poštememu značaju, v katerega so vsi verovali, pa gre zasluga, da je Unija postala mogoča. Bil je Amerikaneec, ne le Virginec, in prost vsakega provincializma ali sektarstva; in to je nekaj pomenjalo v onih dneh neodvisnih kolonij Puritancev v New England, Holandcev v New York, Švedov v Delaware, mešanih Angležev in Nemcev v Pennsylvaniji, Katoličanov v Maryland in Hugonotov v South Carolina. V njegovih pismih on nam pove, koliko skrbi so mu dajale ljubosumnosti in antipatije med poedinimi kolonijami, in kako je šele, da bi vsi smatrali sebe v prvi vrsti za Amerikance in ne za državljane Virginije, Massachusetts, i. t. d.

Ko je bila neodvisnost ustanovljena, so začeli proslavljati rojstni dan Washingtona mesto kraljevega rojstnega dne v kolonialni dobi. Že pred smrtjo je imel Washington zadoščenje, da so njegovi sodržavljanji proslavljali njegov rojstni dan.

Evropa se zopet pregrupira.

Evropska politika se je tekom zadnjih dni popolnoma spremenila. Politične epizode, ki smo jih videli zadnjih par mesecev niso bile ničesar drugega, kakor epizode političnih manevrov, raznih evropskih velesil, ki hazardno kvartajo za svojo politično bodočnost.

Glavne vloge igrate Anglija in Francija. Med slednjima se plete ostra politika, ker obe bi bili radi ena večja kot druga. Ljubosumnost je pri obeh tako globoko ukoreninjena, da ne zaupati prav ničesar ena drugi.

Anglija je n. pr. obljubovala vedno pomoč Franciji proti Nemčiji do lanskega leta. A ta njena pomoč ni obstajala v ničem. Francija je planila v Poruhrje, ga zasedla, ter si tako zagotovila v političnem kot tudi v defenzivnem oziru nekako strateško pozicijo proti Nemčiji. Angliji je pa to vzbudilo strahovito, morda opravičeno, ljubosumnje. Zato je Anglija ost svoje zunanje politike obrnila v drugo smer, naravnost proti Francoski.

cozi lahko z njimi en čas tekmujejo, a prej ali slej bo Angleži so v politiki nedosegljivi diplomatje. Franco podlegli.

Sedanja regrupacija Evrope to jasno pokazuje. Francija je sicer pridobila nase malo antanto, katera je delo njenih rok. Toda od teh ne dobi nič, mora jih le vedno zakladati s posojili itd.

Na drugi strani, pa vidimo v prijateljskem objemu Italijo in Španijo. Te dni so bili v sredozemskem morju aranžirani skupni mornariški manevri, pri katerih je sodelovalo tudi angleško vojno brodovje. Torej tri države so imele skupne manevre. To nekaj pomeni, to da nekaj misliti.

Dalje zadnja poročila govore, da je Angleška delavska vlada priznala Rusijo. Torej vidimo v eni zvezi že štiri velesile, ki se zbirajo proti Franciji in mali antanti. To je torej novo lice evropske politike.

Če bo ta zveza živela in se strnila skupaj, tedaj ne bo opravila Francija in njene zaveznice v centralni Evropi ničesar. Prve bodo kontrolirale morje in svetovni trg. Kdor je pa gospodar tega, je gospodar vsega.

To pregrupiranje evropske politike pa jasno govori, da Francija bo mogla opustiti svoje imperialistične težnje, rada ali nerada. Proti njej prihaja mogočna politična falanga evropskih velesil, ki bo od nje to zahtevala z lepa ali z grda.

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

North Chicago, Ill.

V nedeljo dne 6. aprila bo zopet en velik dan za našo nasebino. Ta dan namreč hočejo na slovesen način obhajati 30-letnico K. S. K. J. njena tukajšnja tri društva, to so: Sv. Jožefa št. 53, Marije Pomagaj št. 79 in Sv. Ane št. 127. Ta društva nameravajo skupno, dopoldne se udeležiti sv. maše, takoj nato pa odkorakati v dvorano k banketu kateri bo za članstvo K. S. K. J. in njihove družine. Gotovo ne bo člana ali članice da bi se tega sestanka ne udeležil. Kdor še ni član K. S. K. J. naj se požuri in pristopi k kateremu gori imenovanih društev, prihodnji mesec, da bo imel priliko udeležiti se te slavnosti, tudi on ali ona. Torej na nože!

— Sam Podp. dr. Vitezi sv. Jurija priredi s sodelovanjem Slov. Dramatičnega Kluba na pustno nedeljo 2. marca novo krasno štiri dejansko igro "Napoleonov oficir." Ta igra je popolnoma nova, ni bila še igrana ne tu v Ameriki in ne v starem kraju. Zato se vabijo na to igro vsi prijatelji dramatike in lepe zabave od blizu in daleč. Igra se prične točno ob 7. uri zvečer. Pazite, da te igre ne zamudite. Ta večer bo (kakor je že navada na pustno nedeljo) na razpolago tudi običajna "Špehovka." Ker je lansko leto šla širok Amerike slava "želodcem", ki jih izdeluje Jos. Drašler zato bojo tudi "želodci" na razpolago slavnemu občinstvu.

Maškerada, maškerada in pa maškerada. Družega človek ne sliši ta teden, kakor pogovor o maškeradi, ki ga priredi Slov. Dramatični klub v nedeljo 24. febr., ob 7. uri zvečer. Kakor je soditi po predpripravah bo to maškeradna veselica res nekaj izvanrednega zato opozarjamo vse rojake v Waukeganu, — N. Chicago ter bližnjih slov. nasebin, da se udeležite te veselice v velikem številu, ako le mogoče maskirani, pa tudi ne-maskirani so dobrodošli. Pričakuje se od vsakega zavednega Slovence in Slovenke veselo svidenje v Mr. Svetovi dvorani v nedeljo zvečer, na maškeradi Slov. Dramatičnega kluba.

Pozdrav

M. Ivanetich.

Chicago, Ill.

Društvo Marije Pomagaj v Chicagi vabi vse Chicaške Slovence (ke) na svojo predpustno veselico, dne 24. febr. Maškeradna veselica, ki se bo vr-

šila v šolski dvorani obeta biti nad vse nekaj izvanrednega. Pripravljeno so jako lepi darovi za najlepše ali pa najpomembnejše maske. Naj ne bo Slovence ali Slovenke Chicaške nasebine, ki bi se ne prišel (la) se malo poveseliti med svoje rojake in prijatelje na ta dan, ker kmalu po tem bo prišla resna postna doba. Društvo M. P. bo za tam preskrbelo najboljšo postrežbo in mnogo zabave za vsakogar, igrala bo izvrstna Zajček-ova godba, ki ustreza starim in mladim. Društvo pa tudi vabi Slovence (ke) iz sosednjih nasebin, kakor Joliet, So. Chicago in Waukegan. Pridite! Osobito sestre ste vabljeni in ob priliki Vam bo naše društvo povrnilo prijaznost in uslugo.

Začetek veselice je ob 3. uri pop. vstop mask pa ob 7. uri zvečer.

Torej dobro došli in nasvidenje v nedeljo v šolski dvorani!

Pripravljalni odbor.

Gilbert, Minn.

Naznanjam Vam, da so te dni naš častiti g. župnik Father Matija Bilban hudo obbolel. Že dve nedelje niso mogli opravljati cerkvenih opravil vsled bolezni. Mogli so priti zunanji duhovnik, da so opravili službo božjo.

Želim, da bi g. župnik kmalu ozdraveli in za nas zopet skrbeli, kakor so to tako lepo doslej.

M. H.

So. Chicago, Ill.

Prosim priobčite to mojo skromno zahvalo vsem društvom, h katerim je moj mož spadal. Vsem najlepša hvala za prejete podpore za moj umrlim možem. Še enkrat se moram zahvaliti tudi č. g. Fathru Zakrajšku, ker so vse pogrebne obrede in še podobice dali narediti in vse to zastoj, prav tako lepa hvala tudi drugim č. g. duhovnikom fare sv. Štefana.

Prav lepo se zahvalim tudi družbi sv. Mohorja, ker so mi takoj splačali smrtno podporo, akoravno je bil član komaj sedem mesecev, so mi plačali \$34 bolniške podpore in smrtno \$231. Prav lepa hvala tudi Mr. Stoniču in Mr. Baniču in vsem članom, ki so ga še v boleznih obiskali. Posebno se zahvaljujem še Mr. Tersliču, ker je vse večere bil z družim pri mrtvaškem odru in pri tem veliko stroškov sam trpel. Hvala društvom sv. Družine iz Jolieta, za plačano

KATOL. SHOD V WEST ALLIS.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

pameten človek norce delati ne more! Toliko o Holy Name Society!

PODPORNA DRUŠTVA.

Ker je današnja prireditev ne samo za Holy Name prirejena, ampak kakor sem jo jaz razumel, če sem jo prav, je to katoliški shod, na katerega so povabljeni vsi dobro misleči katoličani, še bolj pa seveda "mrzli", da bi jih ta shod ogrel za dobro stvar in delo. Zato sem prišel jaz na ta shod. Prvič kot katoličan, drugič kot urednik katoliškega lista in tretjič kot gl. odbornik K. S. K. Jednote. Torej tri vzroke imam. Ker je gl. predsednik K. S. K. J. sobrat Anton Grdina na letnem zborovanju v Jolietu naložil to nalogo vsem glavnim odbornikom, da tisti, ki so v bližini takih le prireditev, da isto posetijo in nastopijo v imenu K. S. K. Jednote, zato hočem spregovoriti tudi par besedi v korist naše dične slovenske podporne matere K. S. K. Jednote.

Slovinci v Ameriki brez podpornih društev biti ne moremo. Brez podpornih društev bi bili prepuščeni jako nemili usodi. Pomislite samo, na rudniško nesrečo, ki se je prav pred našimi očmi zgodila te dni v Minnesoti. Kam bi se dejale te uboge zapuščene udove in ubogi nedorastli zapuščeni otroci, če bi ne bili njih očetje zavarovani pri podpornih društvah? Poleg žalostnega neutolažljivega srca, bi jim ostal tudi prazen žep. Edina tolažba, ki jo imajo še, so podporne organizacije, edino te jim dejansko otirajo solze v sličnih nezdah in nesrečah.

Tudi v vaši dveh nasebinah imate štiri društva K. S. K. J. Dragi bratje in sestre, ki ste že pri tej Jednoti na vas apeliram, da delate na vso moč za rast in napredek te dične slovenske katoliške podporne organizacije. Naša Jednota je milijonska Jednota, je najbogatejša organizacija med Slovinci v Ameriki, če pogledamo na njeno premoženje in njeno obveznost. Pri naši Jednoti imate danes vse ugodnosti. Za smrtnino se lahko zavarujete od \$250 do \$2,000. V slučaju operacije ali kake druge poškodbe dobite prave odškodnine. Za slučaj bolezni se lahko zavarujete pri centralni bolniški blagajni za \$1. ali \$2. dnevne bolniške podpore. Naša Jednota ima sedaj tudi 20-letno zavarovanje. To zadnje je posebno priporočljivo za mladino. Poleg tega ima tudi otroški oddelek, kjer stariši lahko zavarujejo svoje otroke. Tako najdete pri naši KSKJ. vse ugodnosti, ki jih more nuditi kaka moderna praktična podporna organizacija. Predvsem pa je naša Jednota katoliška, v kateri edino je mesto za katoliške Slovence v Ameriki. Zato vsi katoliški Slovinci pristopajte in agitirajte za svojo lastno katoliško Jednoto!

Ni moj namen tukaj zametavati kako drugo podporno slovensko organizacijo. A rečem pa, da med Slovinci v Ameriki imamo tudi take organizacije, ki temeljijo na protiverskem temelju. Piše in maže se proti katoliškemu prepričanju, a na drugi strani pa se jih vabi notri z raznimi frazami. Katoliški Slovenec, ali veš kaj je tvoj "dolžnost"? Povej takim ljudem odkrito v obraz: "Da kjer se tvoje prepričanje zaničuje in zasramuje, da tamkaj ni mesta za tebe, pa ga naj ne bo tudi za tvoj krvavo zaslužen denar."

Katoliški Slovenec in Slovenka potegnita danes črto in recita: Odslej naprej bom skušal biti cel katoličan(ka). Spadal(a) bom samo h katoliškim društvom naše dične K. S. K. Jednote!

O KATOLIŠKEM ČASOPISJU.

Da, tudi o tem hočem spregovoriti par besedi, ker nič važnejšega ni danes na svetu, kakor je tisek. Tisek je danes tista velesila, ki meče s prestolov vladarje, gradi ljudsko mnenje, gradi cesto politiki od vaške pa do najširše svetovne politike. Kdor ima tisek v rokah je danes najmočnejši vladar. Kdo je spravil Ameriko leta 1917. čez morje na krvave francoske poljane, kakor tisek, za katerega je zvit Anglija potrosila milijone v Ameriki. Danes, ko ne najdete morda niti enega Amerikanca, ki bi rekel jaz sem pripravljen zopet iti na fronto v Evropo, bi rekel marsikateri: Amerikaneec sedaj nihče ne spravi čez morje v kak boj. Oh, kako se moti tisti, ki tako misli. Samo par podpinskih člankov je treba v velikih uplivnih listih, pa bo mo vsi nesli svoje buče v krvave mesnice, in še z velikim navdušenjem.

(Dalje sledi.)

smrtnino in podporo. Posebna zahvala Mr. Paulu Lavriču, ker je vse to preskrbel. Potem društvom dr. sv. Alojzija K. S. K. J. posebno Mr. Kuretu, tajniku in Mr. M. Kremesecu, ker mi je izplačal bolniško podporo in \$60, ki dajo za vsakega člana, to je seboj veliko, zakaj, ker moj mož je bil komaj 6 mesecev pri društvu. Najlepša hvala za izplačano smrtnino \$1000.00 K. S. K. J., katere je bil član 14 let. Najlepša zahvala vsem! Potem še društvu Imena Jezusovega moram zahvaliti, ker so dali za peto sv. mašo in vsem, kateri so sploh dali za sv. maše. Vsem Chicažanom in Jolietčanom najlepša hvala, ker kakor so povedali g. župnik je bilo še nad trideset sv. maš plačanih. Bog Vam vsem povrni. Tega ne bom pozabila do groba, zakaj kot tujca sva še bila v Chicagi, sorodnikov nimava v Ameriki, edino moj mož je imel bratrance organista v Waukeganu.

Iz svoje lastne izkušnje pri-

poročam vsem ljudem, da bi noben ne bil brez društva, ker nihče ne ve, kdaj ga bolezni ali smrt doleti. A kaj naj človek začne če nima nič, a zdrav še družino. Še jaz, ki sem sama, pa sem imela stroškov do \$900. Kaj si more en revež prihraniti, posebno, kakor je bil moj mož, ker je imel plačo vedno bolj malo, bolehen pa večkrat. Bog daj, da bi bil za tam boljše zaslužil, tukaj mu ni bila sreča mila. Res so ga ljudje povsod zljubili posebno pevci in to je bilo njegovo veselje. Še enkrat Bog plačaj vsem!

Frances Cvenk, žena pokoj.

Krajši dan.

Učitelj: "Koliko ur ima dan?"
Učenec: "Dan ima trindvajset ur."
Učitelj: "Mislim, da to ni prav, pomisli vendar!"
Učenec (naglo): "Vem! Ali naš oče so zadnjič rekli, da je sedaj dan za eno uro krajši."

Ameriška Slovenka.

Chicago, Ill.

Cenjeni g. urednik: —

Dovolite tudi meni malo prostora v Vašem listu Edinosti. Spravila sem se pisati te vrstice, da se najbi uresničile besede štere sem čitala v 16. številki tega lista iz Chicago s podpisom A. Glavach. Da res je nevrjetno, da bi se zmed tisočev prekmurških Slovencev ne doblo več kot samu enega, da bi znao pisati, pa naj si bo tou pri pisavi ali kakšon drugom dobrim deli.

Moži, če se vi dovolite da samo eden zmed vas dela, me žene čemo pokazati, da me pa znamo prijeti za delo, kadar potreba. Pokazale bomo, da znamo več ko možni in potem ne bodo mogli naši možji gučiti, da ženske smo samo za kihanco in metlo.

Zato drage prekmurske Slovenke na dan in pokažimo se me da imamo voljo za dobro stvar. Tudi med nami so ljudi, ki ne marajo za cerkev. Samo prepirali bi se, a za napredek niso. Pa naj bo to pri župniji, ali pa pri kakšnem katoliškem časniku, kakor je na primer Edinost in Ave Maria. Te dva lista so naši prvi zagovorniki proti našim sovražnikom, šteri nam ščejo zeti tisto, ko sa nas naši starši naučili in nam fecipili v srca. Naši očetje so bili pravi Slovenci. Da, naši stari očetje in matere se niso nikdar učili drugega kakor slovensčino. Mi mlajši smo se pa mogli učiti ogrščine, ker nam Ogrska sovražnica Slovanov ni dala druge prilike in se nismo smeli učiti slovenskih rečij. Zdaj, ko smo pa rejšeni madjarskega jarma si podajmo roke, ker zdaj smo vsi bratje in sestre.

Da so nas Slovence tako razdelili je menda znano vsakomur, da so v prejšnji Avstriji in Ogrski vladali samo Nemci in Madjari. Mi pa smo bili pravi sužnji. Nas so razdelili v Prekmurce, Štajerske in Kranjske Slovence. Samo zato, da so nas razdružene lažje vladali. Če bi bili skupaj bi bili močni bi se jim nebi dali. V resnici pa med nami ni nobenih meja. Mi smo vsi skupaj en narod slovenski, ki govorimo en jezik. To je bilo žalostno za nas. A zdaj smo spet skupaj, podajmo si roke kot bratje in sestre in združimo se.

Zato pa Prekmurci zlasti vi možji vkup in ne prepirajte se. Tak nikdar ne bomo nič dosegli. Kak žalostno je, ko se nekteri cerkvi odtegujejo in se vkraj držijo. Zakaj ne bi držali vkupaj, kako lepo bi bilo. Kje dobite lejpše ugodnosti kot v slovenski cerkvi sv. Stefana, ko je več duhovnov. Če nečes h enemu greš lahko h drugemu, take prilike ni povsod, ko je tukaj. In kako se Father Zakrajšek trudijo za nas. Kolko dobrega so že storli za Prekmurske Slovence.

Zato dragi Father le nič se ne bojte kaj kdo reče, mi smo vsi za Vami.

Zdaj na ne bom več govorila o možeh, bom se obrnila na žene. Kakor sem že zgoraj omenila, da je že skrajni čas, da se zdramimo, me prekmurske Slovenke. Premislimo malo kolko se zavedamo sujih dužnosti. V naši fari imamo društvo Krščanskih žena in mater, pa žalibog kolko nas snada v to društvo? Drage Prekmurke me moremo delati prav tako kot druge. Vse stopimo nod prapor Marije. Pristopajte v velikem številu h temu društvu.

Dalje moram opozoriti naše žene, da v listu Edinosti imamo žene sedaj ženski kotiček, da v vsakej petkovi številki, se kaj vidi od slovenskih žena. Od nas Prekmurških Slovenk na se doslej nič. Zadolosti slabou je to. Zato bi pro-

sila jaz fse Prekmurske Slovenke, da se pokažemo ta mesec, kakor vse druge, da znamo ceniti katoliški list, kakoršen je list Edinost. Slovenske katoliške naselbine bi ne mogle živeti brez dobrega katoliškega časopisja. Zato podajmo se tudi me Prekmurske Slovenke na delo za lepi list Edinost. Razpisane so lepe nagrade poslužite se jih! Razširimo ta lepi list v vse slovenske hiše med našimi rojaki širim Amerike. Naj pride list Edinost v vsako našo hišo, potem bomo lahko rekli tou je sad našoga dela.

Sedaj končam ta dopis in obenem prosim g. urednika, da mi oprost, ker sem tako douga z mojim dopisom. To sem napisala zato, da se ne bo reklo da ni med Prekmurškimi Slovencami nobene, ki bi znala kaj napisati. Rečem pa tudi, da nej bi se dvignile tudi še druge Prekmurske Slovenke in nej bi prijele za pero in kaj napisale.

Pozdravljam fse rojake širim Amerike, listu Edinosti pa želim velko novih naročnikov.

Prekmurska Slovenka.

Ely, Minn.

Dragi g. urednik: — Namečila sem se malo napisati v nam priljubljeni list Edinost. Dne 14. februarja mi je neka oseba ponudila v roke Prosveto in reče na beri, kako neki dopisnik nesramno piše čez tukajšnega duhovnika. Primem v roke in preberem oni članek. In kaj zagledam. Debelo socialistično modrost, kakoršne so se zmožni znebiti samo taki Jožeti, kakoršen je dotični Jože. O, kako modro je pogruntal in izmislil. Svetoval je tukajšnemu duhovniku, da naj prime za kramp in lopato pa za samokolnico. Po njegovi modrosti naj bi šel duhovnik vozit samokolnico. Jaz modrega Jožeta samo to vprašam, zakaj se on tako lopate in krampa že leta ogiblje.

Le nič ne skrbi Jože za duhovnike in ne ponujaj jim krampov, ker ta bo znabiti še tebi potreben. Duhovniki so se mučili po šolah leta in leta, ko si ti razposajenost po kakih pašnikih prodajal. Ti bodo živeli, če jih kak tak kot si ti podpira ali ne. Ti so zmožni prijeti za dela, če bi bilo potreba za malo boljša in več znanja potreba, kakoršnega znaš opravljati ti. Taki izrazi, ki ponujajo duhovniku kramp, itd., so jaki nedostojni. Kaj takega je mogoče zapisati le človeku, ki nima najmanjše izobrazbe, a je nahujskan od kakega propadlega rdečega škribanta, ki polni s svojim blatom G. Smrdobe ali pa umazano Proklete.

Vsi taki se naj dobro zapomnijo, da cerkev je stala, ko njihov bilo in bo stala, ko zonet njih ne bo. Mi pa katoliški možje in žene, le neustrašeno naprej po potu resnice. Dolžnost naša je, da podpiramo in delujemo za katoliško časopisje, ki se proti takim nergačem bori.

H koncu pa pozdravljam vse čitateljce in čitatelje širim Amerike. Listu Edinosti pa želim, da bi kmalu postal dnevnik.

Mrs. H. Marn.

NAZNANILO!

Rojakom Slovincem naznam, da sem pričel na svojo roko mizarstvo in tesarsko obrt. Sprejemam nova, kakor tudi dela za popravo. Barvam hiše znotraj in odzunaj. Varnišam in vsa druga dela spajajoča v to obrt.

Rojakom se priporočam v naklonjenost!

FRANK MARLEY

2300 — So. Hoyne Ave.
CHICAGO, ILL.
Phone: Canal 2115.

Bridgeport, O.

Z velikim zanimanjem sem čitala govore, ki so bili govornjeni na chikaškem shodu. Kako so govorniki prepričevalno in iz srca govorili. Tako je prav! Na dan katoliški možje in žene ter pokažimo svoje prepričanje. Iz teh govorov se vidi, da imamo še katoliške možje in žene. Res več takih shodov je treba, potem se naselbina nekako na novo oživi v verskem oziru. Seveda povsod ni mogoče tako sijajno napraviti, kakor v Chicago, ali po drugih večjih naselbinah.

Tudi po manjših naselbinah bi se moglo včasih kaj takega napraviti pa bo bolj skromno, ker vsi smo potrebni naudušenja. Po naselbinah, kjer so društva K. S. K. Jednote bi se naj vprašalo gl. predsednika za svet, ali bi se dalo napraviti tak shod. Ker je gl. predsednik Mr. Anton Grdina nekaki voditelj takih shodov, bo gotovo rade volje dal pojasnila o tej stvari. On se ne boji pokazati svoje prepričanje to sem videla na shodu meseca novembra v Pittsburgu. Kako je temljito dokazal, kaj je našemu narodu potreba, da ne bo drvil v svojo lastno pogubo. Zatorej rojaki oživimo se, več takih shodov potrebujemo.

Tudi v naši naselbini se je začela nekaj govoriti da bi se ob tridesetletnici K. S. K. Jednote obhajalo s kako pomenljivo prireditvijo. Kakor rečeno, bi se dalo narediti če tudi bolj skromno, toda nič zato, korajža velja pa bo šlo. Članice društva sv. Ane, 123, KSKJ. so bile prav naudušene za to idejo in zadnji seji. Zdaj pa še društvo sv. Barbare na noge, me bomo delale, koliko bo v naši moči!

Še nekaj sem z veseljem čitala, namreč, da ste napravili časnikarsko zvezo med Edinostjo in Glasilom KSKJ. na chikaškem shodu. Tako je prav. Katoliški listi se naj skupaj borijo proti verskim zmotam in skupaj se naj deluje za napredek KSKJ. Ker veliko jih čita Edinost, ko niso člani KSKJ. in tako tudi glasila ne dobivajo. In zaradi tega bi bilo prav, da bi člani in članice K. S. K. Jednote večkrat kaj pisali in agitrali v Edinosti za Jednoto. Vsi moramo gledati, da se bo članstvo pomnožilo.

Žene po naselbinah, kjer še nimate društva ustanovite si ga in ga priklopite h K. S. K. Jednoti. Ta Jednota vam ne bo prinesla strupa v hiše, boste dobivali dobro čtivo, da ga bote dali brez skrbi vašim otrokom v roke.

Ko sem zastopala dr. sv. Ane št. 123. K. S. K. Jednote na 15. konvenciji, se mi je med drugim tudi tole naročilo. Deleatje in delegatinje delajte na to, da bi Jednota delila 2. dolarja dnevne bolniške podpore in pa bolj visoko smrtninsko podporo na 1500 in 2000 dolarjev, da bo

MIZARJI.

Išče se en par slovenskih mizarjev za prevzeti mizarstvo obrt (Carpenter shop) Dolgoletne izkušnje in dobičkanosno podjetje v središču Chicago, pod zelo ugodnimi pogoji, izvanredna priložnost za dobro bodočnost. Ponudbe naslovite pod

"Carpenter shop"
na upravnistvo tega lista.

POŠTENNA DEKLE

Slovenka stara 23. let želi dobiti službo bodisi pri slovenski družini, ali kje drugje. Zmožna tudi angleškega jezika. Vsa pisma naj se pošiljajo na:

"SLUŽKINJA"
c-o: Uprava Edinosti
1849 — West 22nd St.
CHICAGO, ILL.

DELO DOBI

pošteno deklo za hišna dela. Vpraša se naj na:
2527 — Thomas St. 3rd floor,
CHICAGO, ILL.

zadostovalo za katoliškega človeka samo eno društvo. Potem bo šla Prosveta iz hiš ven, ki zastruplja s svojim umazanijem pisanjem naše družine. No, hvala Bogu, to se je na konvenciji naredilo. Torej moramo posebno matere delati na to, v kakšna društva in Jednote bodo naše družine pristopale.

Ker sem zašla z mojim pisanjem že precej daleč, moram skončati. O priliki se še oglasim, ako ne bo g. uredniku odveč moje pisanje.

Naj še omenim, da bo društvo sv. Ane št. 123. K. S. K. Jednote priredilo maškardno veselico dne 1. marca v korist društvene blagajne. Zato vabi odbor vse Slovence in Slovenke v tej okolici, da bi se te zabave v obilnem številu udeležili. Odbor se pridno pripravlja zato prireditvev. Tako, da se bo vsaki počutil zadovoljnega. Godba bo bo izvrstna. Veselica se prične ob 7. uri zvečer. Maškare bodo nastopale od 8. do 9. ure. Ob 9. uri se bodo razdelile darila najlepši in najgrjši maski. Veselica bo trajala do polnoči. Pridite torej vsi na pustno soboto v Boydsweil dvorano, da se bomo še enkrat pred nastopom posta pošteno razveselili.

Pozdrav vsem čitateljem in čitateljicam lista Edinost.

Mary Hoge.

CHICAŠKE VESTI.

— Rojak J. Šarcel, o katerem smo poročali v zadnji številki, da se nahaja kritično bolan je včeraj preminul. Sorodnikom sožalje, ranjkemu R. I. P.!

— Mrs. Andrew Glavach je nanaglomala zbolela in je bila sinoči prepeljana v bolnišnico. Želimo ji, da čimpreje okreva in se zdrava vrne k svoji družini!

SLOVENSKA RESTAVRACIJA.

1385 E. 55th Street.

CLEVELAND, O.

Se priporoča rojakom Slovencem za poset. Pri njemu se dobi vedno domača hrana, kakor tudi sobe za prenočišče.

PETROLEJ IN NJEGOVA RABA.

(Konec.)

Ako se surovo olje nekoliko zagreje, se nekatere sestavine, ki se v njem nahajajo, pretvorijo v paro. Ako se olje še bolj zagreje, ishlapijo druge razne sestavine, postopno po temperaturi. Na tak način se olje razkrojuje v lažje in težje sestavine. Ta proces se imenuje destilacija.

Surovo olje postavljajo v velike železne kotle! Vsak kotel je navadno približno 40 čevljev dolg in 15 čevljev v premerju ter vsebuje od 500 do 1000 sodov olja. V vsaki rafineriji je mnogo teh kotnja, ki se kuri pod kotlom, ali lov. Olje se ogreva potom cevi okoli kotla, po katerih se spušča vodena para.

Dva produkta izhlapljata že ob tako nizkih temperaturah (32 stopinj Fahrenheit in 62 F), da navadno ju pustijo uhajati. Ta dva produkta se rabita v bolnišnicah kot petrolejev eter.

Prihodnje sestavine ki se pretvarjajo v paro, ako se olje nekoliko bolj zagreje, so vznrtljiva olja, kot gazolin, nafta in benzin. Te snovi v parni obliki so napeljane v zavite cevi, katere neprenehoma oblivajo z mrzlo vodo. Čim se pare shladijo, se kondensirajo in se v obliki tekočine izlivajo v rezervoare (tanks).

Ob še višji vročini, izhlaplajo ona olja, ki se rabijo za razsvetljavo. Glavno olje izmed teh je kerozin. Proces destilacije je isti, kot pri lažjih oljih. Navadno se produkti destilacije, kerozin in gazolin, še nadalje kemično očiščajo, da se odpravijo vse nečiste primese.

Po destilaciji ostaja v kotlu oni del olja, ki se ni dal destilirati. Ta gošča vsebuje težka mazilna (lubricating) olja. Ko se ista shladi, strdi se oni del, ki se zove parafin. Iz ostanka se izžema vse olje, ki je še v njem; kar sedaj preostane, se kemično obdeluje, dokler se ne izvlečejo vsi pro-

dukti. Ravno iz teh tropin izvira večina kake dvestotine petrolejevih produktov.

Ako pomislimo na vsakovrstno rabo petrolejevih produktov, si najlažje predstavimo važnost petroleja. Najprej, skoraj vsi stroji na svetu se mažejo z njim. Brez petrolejevih maž stroji ne bi mogli obratovati, kakor je to danes potrebno. Mazilna olja so potrebna ravno tako kakor gonilna sila. Le pomislite, kaj bi se zgodilo, ako bi se devet desetink vseh strojev ustavilo. Spremenilo bi to ves način našega življenja in spravilo nas nazaj v enostavni način življenja kot pred sto leti. Vloga ki jo igra petrolej kot mazilno olje, se morda komu na prvi pogled ne zdi pomembna, ali je velike važnosti. Kaj bi se zgodilo s stroji, ako petrolej izgine?

Predstavite si potem, kaj bi bilo brez gazolina. Ni avtomobil, ni aeroplan ne bi bil mogoč. V dnevih naših starih očetov so odmetavali gazolinški del petroleja, ker niso znali, kaj napraviti z njim. Danes rabimo 1250 milijonov galonov gazolina na leto. Pa že poskušamo najti nadomestila za prepotrebni gazolin. Iznajditelji poskušajo omogočiti rabo kerozina pri motorjih. Tudi traktorji na parafin so že v rabi. Ker rabimo danes manj kerozina vsled obče rabe električnega svetila, bi delna nadomestitev kerozina veliko prispevala k zalogi potrebne gonilne sile.

Petrolej se tudi rabi kot kurivo v tovarnah, kjer treba silne, hitre in stalne vročine. Njegova raba kot kuriva v parnikih se čimdalje več razširja. Gazolin in kerozin se tudi rabita za domačo kurjavo in kuhanje. Petrolej se rabi pri gradnji cest na deželah, za vničevanje škodljivih insektov, za čiščenje oblek in za tisoč drugih prepotrebni stvari.

Mnogo drugih petrolejevih produktov je v vsakdanji rabi, dasi ljudje malokdaj mislijo na to, da je to petrolejev produkt. Iz onih petrolejevih tropin, ki ostanejo v kotlu po destilaciji dobivamo, na pri-

(Dalje na 4. strani.)

Velika februarska razprodaja!

V FOREST CITY, PA.

PRI LIKA SE NUDI VSEM, DA SI PRIHRANIJO DENAR PRI RAZNEMU HIŠNEMU BLAGU IN POTRTEBŠČINAH, AKO SE ISTE NABAVIJO SEDAJ PRI TEJ RAZPRODAJI. BLAGO JE VSE NOVO IN PRVOVRSTNO IN IZDELANO PO NAJNOVEJŠEM NAČINU, KI SE GA RABI V KUHINJI PRI KUHANJU. MED TEMI JE MNOGO TACIH PREDMETOV, KI SO JAKO PRAKTIČNI IN KI PRIHRANIJO MNOGO ČASA IN DELA GOSPODINJAM V KUHINJI. POSEBNE ZNIŽANE CENE SE PRIČNO V PONEDELJEK, FEBRUARJA 25. IN BODO V VELJAVI DO 1. MARCA 1924.

Tu vam navajamo nekaj predmetov, ki so vredni da jim posvetite svojo pozornost.

"WASHTUBS"

Vredni po \$1.25. Sg. size, jih 88^C
dobite sedaj za.....

"COAL PAILS"

vredni po 60c. jih dobite sedaj 39^C
po .....

"CLOTHESBASKETS"

vrednii po \$1.25. Sedaj jih 98^C
dobite za .....

"100-FLOUR BINS"

vredne najmanj po \$2.00 jih 1.65^C
dobite sedaj po .....

"COPPER WASHBOILERS"

vredni po \$4.50 sedaj jih do- \$3.89^C
bite za samo .....

"WASHBOARDS"

za pranje vredne 50c. jih do- 35^C
bite sedaj za .....

TO JE SAMO PAR PREDMETOV IZMED STOTERIH, KI JIH BOMO IMELI TA TEDEN PO ZNIŽANI CENI NAPRODAJ. VI MORATE PRITI TE DNI V NAŠO TRGOVINO IN SE JIH OGLEDJTE.

NE POZABITE, DA RAZPRODAJA TRAJA SAMO OD 25. FEBRUARJA DO 1. MARCA. ZATO POŽURITE SE!

BENJ. EICHHOLZER

TRGOVINA RAZNEGA POHIŠTVA IN BLAGA

527 MAIN STREET,

FOREST CITY, PA.

Sledovi medvedjih kremljev.

Prevel P. Blanko Kavčič, O. F. M.

Ubogajte me! Ubogajte starega moža. Bil sem že daleč v sneženi deželi in daleč v deželi, kjer vedno cveto cvetlice. Bil sem na najvišjih hribih, kjer solnce vshaja in tam, kjer gre solnce v vodo velikega jezera spat. Ubogajte starega moža, ubogajte prijatelja bledoličnežev in črnosuknježa! V tej vodi, ki leži pred vama, je več rib, kakor v katerikoli vodi. V gozdih okoli vaju smo ubili letos ravno toliko medvedov, kolikor je prstov na rokah in nogah peterih Huronov. Tu v bližini rastejo najboljše breze za čolne. Kaj neki boste našli v drugih deželah. česar ne bi bilo tukaj? Ne pojdite odtod, ampak ostanite pri nas, kjer je Veliki Duh dal vse te stvari, ki so dobre in potrebne."

Glavar Huronov odstopi in gre zopet med svojce. Nato izstopi izmed svojih "Hitri Jelen" glavar Ottawanov. Obleden je bil v obleko iz kože severnega jelena, prekriža roke na svojih prsih in takole nagovori potnike: Pred mnogo leti, črnosuknjež, si prišel k ubogim otrokom gozda. Prišel si, da bi nam pokazal pot v deželo Velikega Duha. Leta dolga nismo hoteli nič slišati o tvojih naukih. Naša srca so bila, kakor zemlja v zimskem času, ni hotela roditi sadu. A ti si bil potrpežljiv. Ako te danes nismo hoteli poslušati, prišel si jutri in ako te tedaj nismo poslušali, prišel si pojutrišnjem in tako naprej; dan za dnevom si prišel k našim šotorom. Naposled smo te poslušali in pri sv. krstu si nas naredil za otroke Velikega Duha. Ko so nas sovražniki prepadli iz tega kraja, si bežal z nami, in ko smo se zopet vrnili, si šel z nami. Postavil si nam kapelico, v kateri zjutraj in zvečer molimo k Velikemu Duhu. In sedaj nas hoče zapustiti. Kaj bi storili galebi, ako bi jezero bilo brez vode? Kaj naj store Ottawan brez črnosuknježa? A ti moraš iti; vzemi tedaj ta vampum (pas iz školjk). Šest mesecev ga je delala moja žena. To je pas miru, ne boja. Vzemi ga s sabo, naj te čuva Veliki Duh. Naj vaši čolni lete kakor galebi po vodi. Naj vam voda da najboljše ribe v hrano in gozd najbolj tolste medvede."

Med govorom in po govoru ni bilo slišati niti najmanjšega šuma, niti gibanja. Vse je bilo resno in svečano.

Naposled se oglasi tudi "Strupena Puščica." Celo sedaj, ko je že sklenil njihovo smrt in že odposlal morivce, se je hlinil prijatelja. V roki je držal svoj osen črevelj dolgi lok in njegov tul, ki mu je visel na levih plečih, je bil poln puščic. Na enem koncu so imele najostrejše kremen—kamen, drugega pa je krasilo pisano perje. Divje je mahal s svojim lokom, ko je govoril množici in ekspediciji naslednje besede:

"Vi, ki verujete v Velikega Duha bledoličnežev in vi, ki ste prišli iz dežele vshajajočega solnca, poslušajte še mene. Rekli ste, da ste prišli, da bi nam pripovedovali o Velikem Duhu in mi naj bi vas poslušali in vam vrjeli. Ali naši čarovniki so nas poučili, da naj vam nikar ne vrjame in prav imajo. A vkljub temu smo bili vaši prijatelji. Ako ste bili lačni, smo vam dali jesti, kar smo imeli. Mi vam nismo vzeli vaših skalpov, niti zasušnjili vas nismo. Zakaj nas torej hočete zapustiti, da bi obiskali veliko reko Mississippi? V njej stanuje hudi duh, ki vas bo požrl in uničil vaše čolne. Njegov glas, ako govori, je strašen kakor potres; kakor mogočna voda, ki pada iz jezera v reko je njegov glas. Na bregovih te reke boste našli druge rdeče ljudi,

ki pa ne bodo vaši prijatelji. Ne boste spali v njihovih šotorih in nobene kože nimajo za vas. Oni imajo kladiva iz kamena in nože iz najostrejšega kremenca." In poglavar izvele iz tula pest puščic in kriči kakor nor: "Neumna je riba, ki plava ob čolnu, v katerem je pripravljena ost, da jo zadene. Neumen je medved, ki žre iz pasti. Neumna je raca, ki se vjame v vodi nastavljeno zanjko. Najbolj neumni ste vi, ki greste tje, kjer vas čaka duh smrti. Bledoličniki, srečno!"

Svečano razpoloženje je bilo ob koncu govora "Strupene puščice" nekoliko moteno zaradi majhne nezgode. Francetu Moussart-u, ki se je naslonil ob stranico čolna je spodrsnilo in je padel. Da bi se zopet pobral, se je oprl na zabo, katerega je prinesel Peted namesto onega v katerem naj bi bile Francetove gosli. Pohabljenec se je obrnil proti tej smeri in takoj je nastalo gibanje, ki bi bilo imelo lahko resne posledice, ker po običaju Indijancev se ob takih prilikah ni smel nihče drugi premakniti, kakor edinole govornik.

Joliet, ki je takoj spoznal veličino razžaljenja, je namignil Petru, naj se vrne na svoj prostor in v slikovitem govoru, kakor je bila pri Indijancih navada, povzdigne svoj glas: "Rdeči možje in bratje! Slišali smo vaše besede svarjenja in ljubezni. Vi ste nam ravnotako ljubi in dragi, kakor pomladni cvetici solnce. Naš odhod od vas vam je, kakor zahod solnca, ko vse objame tema. Ali, bratje, mi se vrnemo. Ne bojte se za našo varnost. Mi gremo v imenu velikega Očeta bledoličnikov. Kadar najdemo Mississippi, zbrali bomo vse rodove, ki stanujejo ob njegovem obrežju in jim bomo povedali, da jim prinašamo mir. Pokazali jim bomo puščico s zlomljeno ostjo in jim povedali, naj se nikar ne bojujejo več. Napravili jim bomo trdnjavo, ki jih bo varovala pred Angleži in Irokosi. Učili jih bomo zidati hiše in obdelovati polje. Potem se vrnemo k vam. Ne bojte se za našo varnost, ker Veliki Duh bo čuval nad nami."

Slednjič je govoril tudi P. Marquette. Povedal je Indijancem, da bo namesto njega prišel drug črnosuknjež, ki jih bo učil, kakor on. Zjutraj in zvečer naj se zbirajo v kapelici k molitvi in kadar napoči tema, naj se zbirajo in prepevajo pesmi. Potem vzdigne svoj križ, blagoslovi z njim navzoče in začne prepevati lavretanske litanije. Vsa vas mu glasno odgovarja. Čolni so bili že daleč na jezeru, a petje se je nadaljevalo. Naposled se je slišal odgovor le še slabo, dokler ni vse utihnilo. Slišali so se le še udarci vesel in mrmanje valov, po katerih so lahki čolni hitro in tiho drsli, tja daleč čez Michigansko jezero.

Je našel drugo luč.

Vdovec, ki mu je umrla žena, je pred nekoliko meseci v nekem mestu našel drugo luč. Dal ji je postaviti lep nagrobni spomenik in na njega je dal urezati napis: "Tukaj počiva luč moje življenja, ki je za me ne ugasnila za vedno!"

IZRAZITE SE CVETLICAMI!

Najbo kakoršnakoli priložnost — ob rojstvu — smrti — veselju — žalosti — ali karkoli, najlepše se izrazite s cvetlicami. Pri nas dobite najlepše "puščice" za ženitovanja. — Za smrtne slučaje dobite pri nas najlepše vence.

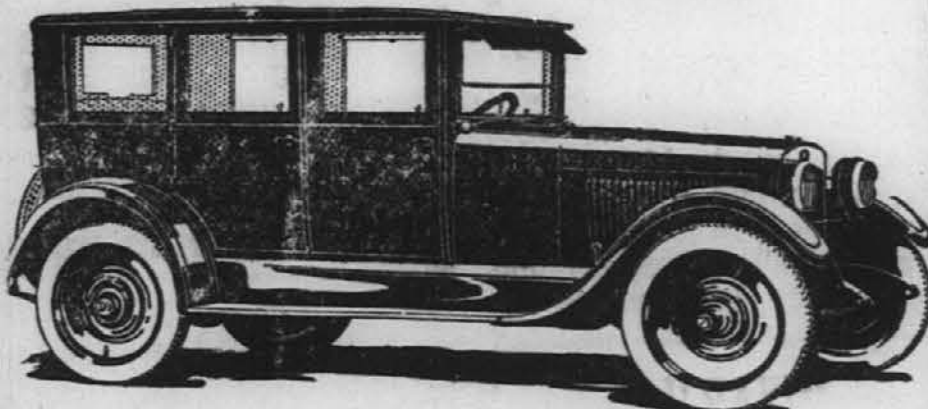

Cvetlice pošiljamo tudi v druge kraje. Naročite lahko po telefonu ali brzojavu.

FRANK JINDRICH Jr.
FLORIST AND DECORATOR

2127 W. 22nd Street, CHICAGO, ILL.
Phone CANAL 1787

SPOMLAD JE TUKAJ!

Lepi "COLUMBIA 'SIX" pa tudi!

SLOVENCEM V CHICAGI IN OKOLICI!

Naznanjamo, da smo otvorili prvovrstno trgovino z avtomobili. Predvsem vam povemo, da prodajamo najboljše avtomobile, ki jih je mogoče kupiti za denar. Ti so "COLUMBIA SIX" avtomobili.

Prodajamo tudi že rabljene avtomobile najnovjših modelov vsake vrste, za katere damo isto jamstvo kot popolnoma nove.

Mi umivamo, čistimo, poliramo avtomobile po najnižjih cenah. Naša garaža je odprta noč in dan!

Naša prvovrstna popravilnica avtomobilov je vam na razpolago vsaki čas. Imejte nas v svojem spominu!

Kot Slovenec se vsem najlepše priporočam za vse slučaje.

CICERO AUTO LAUNDRY & SALES

STEVE CIGAN & CO.

5335—37 WEST 25th STREET, CICERO, ILL.
Phone: Cicero 8284

Rojakom izven Chicage, ki želijo naročiti kaj po pošti dostavljamo točno in hitro vsako vrstno avtomobilsko izdelke.

(Nadaljevanje s 3. strani.)
mer, vazelin, vosek in celo "chewing gum." Mnogo mazil, ki jih kupujemo v lekarnah, izvira iz petroleja. Vosek je nadomestil loj pri svečah. Petrolejev vosek se zopet rabi za tisoč raznih potreb.

Brez voska kotoninasto blago ne bi izgledalo tako gladko in mično. Vosek se rabi za napravljavanje dišav, žigic, konserv in mnogih drugih stvari. Sploh mi si niti predstaviti ne moremo, kako so naši predniki mogli živeti še 75 let nazaj brez petrolejevih produktov. Njihove potrebe so bile pač mnogo bolj skromne.

Prevažanje petroleja je začel delalo ogromne težkoče. Najprej so ga prevažali v lesenih sodih in nakladali na železnice in ladje. Kmalu pa so prišli na misel, da bi bilo pametno napeljati petrolej po ceveh iz rafinerije. To je tako vspelo, da so postavili na tisoče milj cevi. Cevi so 6 ali 8 inč v premerju in so postavljene v zemljo blizu površine ali pa kar na površino. Olje ne zmrzne kot voda; raditega ni treba postavljati cevi globoko v zemljo. Pumpe ob rednih presledkih gonijo olje skozi cevi. To prihranja delo nakladanja, razkladanja in prevažanja.

Ko olje zapusti rafinerijo, ni problem prevažanja več tako enostaven, kajti treba ga razvrstiti v manjše naklade za prevoz v razne destinacije. V nekaterih slučajih se olje napeljuje po ceveh iz rafinerije v skladišča veletržev. Po železnicah se rabijo posebni vozovi (oil tanks). Posebno zgrajene ladje z velikim rezervoarjem (tanks steamer) se rabijo za prevoz po morju. Širov vse dežele se nahajajo središča skladišča, iz katerih se olje prevaža v posebnih vozovih in avtomobilih.

Kar nas najbolj skrbi pri petroleju, je dejstvo, da pride dan, ko petroleja ne bo več. Zaloga petroleja je izčrpna. Kar je izčrpno, se ne da več

nadomestiti. Trebalo je vekov, predno se je petrolej ustvaril, ravno kot je bilo treba ogromnih razdobj, predno so se ustvarile premogove naslage. Ker je petrolej tako potreben in ker se njegova zaloga hitro izčrpava, je tem bolj potrebno, da ga pametno rabimo in preprečimo, da se po nepotrebnem trati.

V prvih dneh sedanje petrolejeve dobe, mnogo petroleja se je izgubilo brez potrebe radi nepopolnih načinov produkcije in shrambe. Drugi veliki vzrok potrate je pretirana produkcija. Ako se kje odkrije olje pod zemljo, brž vse hiti tja izvrtavat vrelce v velikem številu, ne da bi kdo se vprašal, da-li sedaj potrebujemo toliko olja. Ako se producira več olja kot ga je treba, stavijo ga v shrambo. V teh "tankih" pa se mnogo petroleja izgublja vsled izhlapevanja, puščanja in dostikrat vsled ognja. Mnogo držav je uveljavilo zakone proti tej potratu naravnega bogastva.

Pametna raba petroleja je potrebna za konservacijo. Ako je mogoče rabiti s istim vspehom drugih snovi mesto petroleja, treba to storiti. Zlasti raba petroleja kot kuriva bi bilo treba omejiti, da se ohrani zaloga petroleja.

Res je, da se zaporedoma odpirajo novi vrelci petroleja, ki prispevajo k svetovni zalogi. Veda nam je pokazala, da se da pridobivati mnogo petroleja tudi iz oljnatega škrljčevca (oil shale) v zapadnih državah. Vse to pa utegne le podaljšati dobo zadostne zaloge, ali navsezadnje ta se mora izčrpiti. Pride dan, ko petroleja ne bo več. Kaj bo potem? Naloga vede je, da najde nadomestila.

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE
Prevaža pohištva — premog — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!

Phone Roosevelt: 8221

POZOR IGRALCI HARMONIK

Podpisani naznanjam na razna vprašanja, da se izdelujem in popravljam harmonike in to stalno od leta 1894. nisem še nič drugega delal. Zato mi jih le pošljite v popravo in boste imeli zopet pravilno uglašene harmonike. Tu si vzemite naslov:

JOHN WENZEL,

1017 East 62nd Street, Cleveland, Ohio.

Anton Zbašnik

JAVNI NOTAR,

soba 206 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.
(Nasproti sodnije)

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, dolžna pisma, pobotnice, oporoke in PROŠNJE ZA DOBAVO SVOJCEV IZ STAREGA KRAJA. Cene nizke, delo točno in pravilno. Pišite ali pridite osebno. Informacije zastoj.

Pozor Slovenci v Chicago!

Ako želite kupiti in prodati posestvo, lot, trgovine, prodajam jaz in kupujem za vas.

Naprodaj imam nad 100 hiš velikih in malih v bližini slovenske cerkve in šole. Cene od dva do sto tisoč dolarju.

Naprodaj imam dobro poznano slovensko gostilno. Se proda poceni.

Moje 20 letno poslovanje in kot prvi trgovec s hišami in zemljišči v Chicagi vam jamčim, da boste pri meni vedno točno, pošteno in zadovoljno postreženi

Oglasite se pri meni, da vam jih pokažem.

MARTIN LAURICH

REAL ESTATE OFFICE

1900 WEST 22nd PLACE CHICAGO, ILL.
Phone: Canal 5777

AKO STE TUDI VI

med onimi rojaki, ki so namenjeni v stari kraj na pomlad, je v Vašo korist, da pišete naši tvrdki za pojasnila in ji poverite vse tozadevne posle. To bo za Vas pomenilo najboljšo postrežbo, zaradi katere je naša tvrdka splošno znana in priporočana! Imejte to na umu!

RAVNO TAKO JE V VAŠO KORIST, ako nam poverite vse posle, ki so v zvezi z dobavo Vaših sorodnikov in prijateljev iz starega kraja. Naša tvrdka vam bo izdelala potrebne izjave (affidavite), poslala karto, nudila pomoč ob prihodu v New York itd., kakor je to storila že za številne druge rojake, od katerih so se mnogi javno zahvalili za točno postrežbo!

::: Pošiljanje denarja. :::

Naša banka ima svoje lastne zveze z pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljave so dostavljene prejemniku na dom ali zadnjo pošto brez vsakega odbitka. Naše cene so vedno med najnižjimi.

Vse pošiljave se nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejememo denar.

Denar pošiljamo ali po pošti, ali potom brzojavnega pisma, ali pa direktnem brzojavu.

Mi pošiljamo dolarje v Jugoslavijo in druge dežele po pošti in brzojavno.

Za obilna naročila se Vam priporoča

SLOVENSKA BANKA

Zakrajsek & Cesark

70 — 9th AVE., NEW YORK, N. Y.